

SAY CHEESE!

Hvor gode bilder er det egentlig mulig å ta med mobiltelefonen? Ekspertene gir deg svaret.

TEKST: ERIK HATTREM
MERE TE SKOGRAND | msk@dagbladet.no |
FOTO: FRED JONNY, ODD ROAR LANGE,
MONA NORDØY, MAY HEGE PAULSEN
OG SCANPIX



MARITIM MODELL: -Da jeg var på Capri i fjor sommer brukte jeg utelukkende en iPhone X. Lekent og deilig, sier fotograf Fred Jonny, som blant annet foreviget modell og kompis Nikolai Danielsen m/ følge på båttur. Foto: Fred Jonny



Odd Roar Langes beste tips til mobilfotografen er:

1. Jeg forsøker å ta lite bilder midt på dagen. Morgenlys og kveldslys fanges fint med nye mobilkamera. Jeg har de siste månedene testet en Huawei P30Pro med Leica-kamera og er positivt sjokkert over det gode resultatet.
2. Ha godt med batterikapasitet tilgjengelig. Tenk gjennom mulige situasjoner på forhånd. Ikke ta bilder som objektet kan oppleve som krenkende. Bruk det lyset du har tilgjengelig og regn med at motlysbilder av mennesker stort sett er dømt til fiasko. Det samme gjelder bilder med mobilens innebygde blits. Jeg har en liten kameralampe som jeg bruker til f.eks. matbilder og andre bilder som trenger ekstra lys. Et slikt koster fra ca. 600 kr
3. Husk å ta mange bilder av hver situasjon, for deretter å velge ut det beste av dem. Og glem aldri å lagre bildene i en sky eller på en annen harddisk. Dersom du skal filme, sett kamera i flymodus for å hindre forstyrrelser av at noen ringer eller sender deg melding.
4. Ikke knipse bilder i hytt og vær, og hele tiden men legg gjerne vekk kameraet og nyt opplevelsen der og da. De fleste bildene dine ender bare opp i telefonen og blir aldri brukt til noe som helst.

Du har den i veska, baklomma, på nattbordet, til og med på do. Mobilen er blitt en del av livene våre, og vi dokumenterer det meste av det vi ser og opplever, nedturer, men kanskje spesielt oppturer. I alle fall på sosiale medier. Og med gode kameraer i smarttelefonene, er flere av oss også blitt flittige fotografer med mer eller mindre hell.

– Det viktigste er å få tatt de bildene man vil, og mobilkameraene i dag er veldig gode. Med små, enkle grep, kan bildene også bli enda bedre, sier Odd Roar Lange.

Han er reiselivsjournalist og forfatter, og har reist verden rundt med kameraet i sin hånd. For ham er verdens beste kamera det kameraet han har tilgjengelig. Rundt femti prosent av tida bruker han mobilens linse for å dokumentere, og på nettsida hans har mobiltelefonen vært et nyttig verktøy for å bildelegge inntrykk og skildringer.

Lange oppfordrer alle til å bruke en halvtime på å sette seg inn i mobilkameraets funksjoner, da investerer du i gode bilder for framtida.

– Noe av det viktigste er å bruke lyset, helst ved soloppgang og solnedgang. Ta heller færre bilder midt på dagen, og glem blitsen! Den er bare til irritasjon for dem rundt deg, forteller Lange og sier at står du på konsert og bruker blitsen, får du bare opplyst bakhodet på personen foran deg og får uansett ikke med deg bandet på scenen.

Et annet tips er at så snart du tar i bruk zoom-funksjonen, blir bildekvaliteten kraftig redusert. Lange selv forsøker å zoome så lite som mulig, og forteller at skal du ta bilder på kvelds- og nattetid, må du bruke stativ eller sette mobilkameraet i ro.

Han mener det er lettere å tilnærme seg mennesker og spesielle øyeblikk med et mobilkamera enn et stort systemkamera. Det virker ikke så forstyrrende, og folk kan bli redde da han drar opp ei diger linse.

Lange mener mennesker i dag er blitt vant til å bli fotografert med mobilkamera.

– Med mobilkamera får jeg muligheten til å fange hverdagsøyeblikk på en annen måte enn med stort kamera, som ofte kan «skremme» bort mennesker. Og de fleste er blitt vant til å bli fotografert med et mobilkamera, sier han.

Den største utfordringen mener han ligger i oppbevaringen. Hvor mange tusen bilder har du ikke tatt, som ble virkelig fine, men som bare blir liggende på telefonen og ta opp plass?

– Plutselig mister du telefonen eller den tar kvelden, og hvis du da ikke har skylagring, står du der uten alle fotominnene. Da er det bare å si «hva var deg jeg sa?». Jeg tror det handler om latskap. Lagrer du i skyen, er det bare å synkronisere tele-

«Noe av det viktigste er å bruke lyset, helst ved soloppgang og solnedgang.»

ODD ROAR LANGE,
REISELIVSJOURNALIST



fonen, og vips har du fått gjenopprettet alt.

Lange tipser også om alle fotoapper som er tilgjengelig, og å lage bildebøker. Med noen enkle tastetrykk kan du lage flotte trykksaker bare ved hjelp av mobilen, som kan bli både flotte gaver og minner i lang framtid.

Amerikanske Annie Leibovitz (70) er for mange en legende innen portrettfotografi. Hun tok bilde av John Lennon bare timer før han ble drept, og hennes stjerneportretter har frekventert prestisjetunge magasiner i flere tiår. Gjennom karrieren har hun brukt noe av det mest kostbare og avanserte fotoutstyret som er på markedet. Derfor har mange vært nysgjerrige på resultatet da Google i et markedsframstøt hyret Leibovitz til å gjøre en portrettserie med Googles Pixel smarttelefon. →



MOBILFINT: Fotograf Odd Roar Lange bruker mobilkameraet 50 prosent av tida. Hans beste tips er å utnytte lyset, spesielt ved soloppgang og solnedgang. Over er et bilde fra en reise i England. Bilde til venstre har han tatt da han besøkte Petra i Jordan. Foto: Odd Roar Lange



«Da mobilkameraet kom, fant jeg tilbake til fotogleden.»

MONA NORDØY, FOTOGRAF

AMSTERDAM: – Dette fotograferte jeg på en tur i høst. På landskapsbilder kan man styrke komposisjonen ved å bruke noe i front. Noen ganger redigerer jeg bildene mine i forskjellige apper, da er det viktig å bruke kvalitetsapper, en av mine favoritter er Snapseed, tipser Nordøy. Foto: Mona Nordøy

Henriksen og Babylon Badlands.

– Da mobilkameraet kom, fant jeg tilbake til fotogleden. Og det som er veldig gøy, er at det i dag er blitt stuerent å ta bilder med mobilen, det var det ikke på starten. Da var det mye murring på samme måte som da man gikk fra analogt til digitalt kamera, sier Nordøy.

Og nå tilbake til den amerikanske heltinnen. Det er ingen tvil om at resultatet ble både bra og likt bildestilen Leibovitz er kjent for.

Fred Jonny er en etablert motefotograf, og har sett godt på Leibovitz' bilder. Han mener bildene har en fin og naturlig retusjering, som det krever dyktige folk for å få til. Selv har han benyttet seg av mobiltelefon til å produsere enkelte bildeserier.

Jeg var på ferie på Capri i sommer, der det eneste kameraet jeg brukte var telefonen. Veldig deilig og lekent. Man bare trykker på knapp og formidler stemningen der og da, sier han og vedgår at Annie Leibovitz er blant de største fotografer historien har hatt.

I likhet med den nærmest ikoniske amerikanske fotografen, er han enig i at i framtida vil mobiltelefonen få en stadig større rolle innen fotografier.

Hun er en fantastisk flink fotograf med en solid formidlingsevne til å skape ro, følelser og tilstedeværelse. Uten tvil får hun fram det beste i selve menneske og ved å bruke enkle grep i lyssetting, locationvalg og god kommunikasjon med dem hun fotograferer, speiler hun sjelen deres.

Fred Jonny mener også at lys er det første og viktigste. Og har noen tips til hvordan du kan få objektene dine til å ta seg bra ut.

– Snu den som skal fotograferes i alle retninger til du ser hvor lyset treffer best. Så ser du inn i øyet hans/hennes og hvis du da ser et såkalt catch light, en sånn refleks av lyskilden, har du et bra lys. Det er en fin og enkel regel, sier han.

Motefotografen oppfordrer også til å være kreativ når det gjelder lysbruk.

– Bruk de lyskildene som allerede er der, snu på lamper og hvis det er flere til stede, bruk ledlyset på deres telefoner som lyskilder, sier han og legger til at han en gang brukte nettopp lyset fra to sammenteipede telefoner på en kveldsfotoshoot i New York.

– Det var en nødløsning, men det ble ganske fint.

Vinkel, eller ståsted, er også viktig. En gylden regel er å holde kamera litt over øyehøyde, altså



Motefotograf Fred Jonnys beste tips til mobilfotografen er:

1. Finn ut hvor lyset kommer fra og drei den som skal fotograferes slik at lyset faller best.
2. Bruk eksisterende lyskilder, snu på lamper og bruk ledlys fra andre mobiltelefoner. Blits blir ofte hardt, men kan være en fin effekt, spesielt i svarthvittbilder.
3. Lett overvinklet er mer flatterende enn undervinklet. En god regel er å plassere telefonen litt over øyehøyde.
4. Mobilkameraer er i utgangspunktet vidvinklet, så det kan være gunstig å zoom litt inn når du skal ta bilder av folk.
5. Mye kan gjøres i etterarbeid. Ja, praktisk talt alt. Redigeringsprogrammene som følger med kan brukes, eller du kan laste ned andre. Selv bruker jeg Snapseed og VSCO.
6. Ta mange bilder.

– Hun er heltinnen min! Hun har skapt fantastiske tablåer i mange år, og mange av bildene mine er inspirert av hvordan hun har jobbet, sier fotograf Mona Nordøy.

Den erfarne, norske fotografen med base på Kongsvinger, er stor fan av den amerikanske 70-åringen, og er godt kjent med PR-stuntet. Og hun er selv helt svett da Dagbladet ringer.

– Jeg la ut et nytt mobilfotokurs i går kveld, og allerede nå er det ene helt fullt, forteller Nordøy.

Hun har holdt kurs i fire år, og de er blitt mer og mer populære. Da kommer 20 elever på besøk til hennes fotostudio og hjem, som er stilet for fototablåer, før de lærer om vinkler, funksjoner, motiv og lys. For i likhet med Lange, er det én ting Nordøy mener er helt essensielt.

– Lys! Det gjelder alle kameraer, men er spesielt viktig for mobilkameraer. Fotograferer du inne utover kvelden, går det veldig utover kvaliteten. Det er viktig å lære seg å se lyset på motivet, og bruk hånden din – hold den opp og se hvordan lyset og skyggene faller, råder Nordøy og fortetter:

– Lyset som kommer inn fra et vindu er det aller beste, men unngå å fotografere i direkte sollys, da det skaper harde skygger og kontraster.

Nordøy går en tur hver morgen og har alltid mobilkameraet i lomma. Tilgjengeligheten er essensiell, og telefonen er jo mye lettere å stikke i lomma enn å drasse med seg et stort speilreflekskamera med tungt utstyr. Hun har til og med tatt et platecover med et mobilkamera, det var for Levi



litt overvinklet.

– Det blir kanskje ikke de meste spennende bildene, men det er mer flatterende, spesielt hvis den du skal ta bilde av er litt over den typiske modellstørrelsen.

Mobilkameraer kommer i utgangspunktet med såkalt vidvinkel. Hvis du skal ta bilder av folk er det smart å zoome litt inn for å unngå fortegninger.

– Det er også mer flatterende, sier Fred Jonny. Som en slags gylden regel har motefotografen to tips: Lek, prøv ut og eksperimenter og ta

mange bilder. Veldig mange bilder. Det koster ingen ting. Og skaff deg et sky-abonnement til å lagre bilder i, slik at du slipper å oppleve at telefonen blir full.

– Det er helt nødvendig. Ja, helt avgjørende. Da vil du alltid ha en backup hvis det skulle skje noe med telefonen din. •

DATTER: – Her fotograferte jeg min datter i Palm Springs hvor det var en stor skogsbrann like ved huset vi bodde i. Og med 48 varmegrader i skyggen lå vi for det meste i bassenget da jeg fanget dette med min iPhone. Dette bildet har vunnet hederlig omtale i en internasjonal fotokonkurranse for nettopp mobilkamera, forteller Nordøy. Foto: Mona Nordøy